

Reeta Aarnio: *Maan kätkemät* (Otava 2008)

Mihin kirjaston seinään ilmestynyt erikoinen ovi vie? Siihen saa neljäsluokkalainen Liina vastauksen eräänä syksyisenä koulupäivänä. *Maan kätkemät* on ensimmäinen osa Reeta Aarnion jännittävää seikkailusarjaa, jossa yhdistyy mukaansatempaavasti tavallinen arkipäivä ja myyttisen kertomaperinteemme ainekset maahisineen, haltijoihin ja tonttuineen. Matka vie läpi porttien, mystisten taikakirjojen ja leijuvien kivien kohti maagista fantasiaseikkailua.

Kenelle? Kirjan päähenkilöt ovat neljäsluokkalaista, mutta menevä tarina kaappaa mukaansa vanhemmankin lukijan. Jos tykkää Harry Potterista, tykkää tästäkin!

TAIKALIEMIÄ

– Se oli yrttitietoa. Helakka pistää meidät välillä keräämään kasveja ja juuria ja pahkoja, ja sitten niistä keitellään kaikenlaisia liemiä ja salvoja. Niillä on tarkoitus parantaa vaivoja. Ja kai niillä voi tehdä jotain häijympäkin, vaikka aiheuttaa sokeutta. Mutta meille ei ole opetettu vielä mitään myrkkujen tekemistä. (s. 28.)

Tutki kasvikirjoja ja valitse sieltä jokin oudon niminen kasvi. Etsi, mihin vaivoihin tai kenelle siitä voisi olla apua tai haittaa. Laadi valmistusohjeita ja taikoja.

KYKYJÄ

Muutamilla ihmisillä on synnynnäisesti aivan erityislaatuisia kykyjä. Oletko sinä huomannut? Jotkut ovat vaikkapa musiikillisesti lahjakkaita, toiset osaavat piirtää erityisen hyvin ja muutamat menestyvät urheilussa. Eräillä meistä on lahjakkuutta, miten sen nyt sanoisi, toisenlaisten todellisuuksien kanssa. Me näemme ja koemme asioita, joiden olemassaolosta muilla ihmisillä ei ole aavistustakaan. Me voimme myös hankkia eräitä – hm – taitoja, joita muut ihmiset eivät pysty oppimaan, vaikka harjoittelisivat koko ikänsä. Tietenkin meidänkin täytyy harjoitella, se on kovaa työtä, mutta meillä on synnynnäinen ja aivan poikkeuksellinen taipumus oppia niitä taitoja. (s. 21.)

Missä sinä olet hyvä? Missä haluaisit olla hyvä? Jos saisit valita jonkin kyvyn, joka liittyy taikuuksiin, minkä valitsisit? Miten kyky vaikuttaisi elämääsi? Kirjoita kohtaus päivästä, jossa kykysi tulee jollain tavalla esiin. Entä jos sinun pitäisi salata kykyysi? Millaisessa tilanteessa voisit joutua pulaan kykyysi vuoksi?

KOTIKONTUJEN TONTTUJA JA HALTIJOITA

On hyvä tietää jotakin olennoista, joiden kanssa joutuu tekemisiin ehkä useinkin. Täytyy sanoa, että nämä kotitontut ja talonhaltijat ovat kyllä kerrassaan hyödyllistä väkeä, mutta heistä on tiedettävä muutama perusasia. Ovat melko herkkiä pahastumaan ja saattavat olla varsin pitkävihaista. (s. 33.)

Keksi kotiisi tai lähiympäristöösi oma tonttu tai haltija. Kuka hän on? Miten häneen voi törmätä? Hoitaako hän koko kotianne vai vain jotain tiettyä paikkaa, kuten saunaa, ulkovarastoa, vaatekomeroa, kellaria, ullakkoa, jauhokaappia tms.? Keksi tontulle tai haltijalle nimi, ulkonäkö, luonteenpiirteet ja työtehtäviä. Mistä huomaa, että hän on tai ei ole hoitanut hommiaan? Millaisia kohtaamisia kotiväelläsi on hänen kanssaan ollut? Mistä asioista hän pitää ja mitä ehdottomasti inhoaa? Mitä asioita kannattaa ottaa huomioon, kun asuu juuri tämän tontun tai haltijan lähellä?

VÄKITIETOA

- Mitä tämä on oikein olevinaan, Liina kysyi Siriltä kuiskaten.*
- Väkitietoa. Pirtapaula uskoo, että kaikkia näitä satuolentoja on oikeasti olemassa, Siri virnuili silmiään pyöritellen. – Minä en ainakaan ole nähnyt niitä ikinä, paitsi satukirjoissa. Peikkoja! Kas kun eivät käske meidän lassota lohikäärmeitä lemmikeiksi.*
- Melkein kuin olisi kuullut Sirin sanat, Anniinan ystävä Anri Vilhunen nosti kätensä. Pirtapaula nyökkäsi hänelle ystävällisesti.*
- Miksei me mieluummin tutkita lohikäärmeitä, merenneitoja, kentaureja, fauneja ja yksisarvisia ja muuta sellaista kivaa? Anri kysyi.*
- Ensin on tunnettava nämä omat kotoperäiset lajimme, kultaseni, sillä todennäköisemmin joudut tekemisiin niiden kanssa kuin joidenkin harvinaisten trooppisten tai subtrooppisten tai itämaisten lajien kanssa, Pirtapaula vastasi sädehtien. (s. 51.)*

Tutustu kotoperäisiin väkiryhmiin, jotka on lueteltu *Maan kätkemät* -kirjan sivulla 50. Löydät niistä lisätietoa esimerkiksi **Marjut Hjeltin** kirjasta *Lumoava haltijakansa* (Karisto 2011). Mikä laji sinusta tuntuu kaikkein läheisimmältä? Mihin kotoperäiseen väkiryhmään haluaisit kuulua? Mikä olisi sinun nimesi ja millaiseksi muuttuisit: mitkä piirteet saisivat sinussa vahvistusta ja mitkä ehkä heikkenisivät? Kerro elämästäsi tuon lajin edustajana.

MYSTISIÄ KIRJOJA

Selkämysten kirjaimet järjestyivät uudelleen, ja äkkiä heidän edessään levittäytyi riveittäin kangas- ja nahkakantisia kirjoja, joiden aiheet ja nimet olivat hämmentäviä:

Kaikki, mitä olet aina halunnut tietää noidista ja noituudesta
Wanhat loitsut ja niiden uudet sovellutukset
Wanhat lemmentaiat
Viirihelan parempi loitsukirja
Sopu sijaa antaa – Kuinka eri väet voivat elää rauhanomaisesti rinnakkain
Viimeinen suuri wäkitaistelo
Naapuriapua – väkienvälinen yhteistyö ja avunanto
Shamaanin matka
Voimaeläimet ja niiden käyttö
Leijutuksen perusteet
Leijutuksen alkeet
Leijutussovellutuksia edistyneille
Mielenvaltaus ja ajatusten lukeminen
Mielen erkaannutus ja etiäisten käyttö
Erkaannutusta edistyneille
Johdatus taikuuteen
Etiäiset ja niiden tulkitseminen (s. 55–56.)

Kuunangan koulun kirjaston takahuoneesta löytyy melkoinen määrä uskomattoman outoja kirjoja. Minkähänlaisia lukuja ne voisivat pitää sisällään? Valitse kirjoista kiinnostavin ja keksi sille sisällysluettelo. Voit myös kirjoittaa joitain lukuja kirjaan.

Miltä valitsemasi kirja mahtaa näyttää? Millaisella fontilla teksti on kirjoitettu? Millaisia kirjan etu- ja takakansi ovat? Mitä takakansiteksti kertoo kirjan sisällöstä? Askartele valitsemasi kirja. Sujauta kansien väliin kirjoittamasi sisällysluettelo ja tekstiluvut. Tee myös kuvituksia. Kirjoita kirjaan houkutteleva takakansiteksti.